

Доманська Олена

(науковий керівник: к.е.н., ст. викладач кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Чикало І.В.)

ЧИННИКИ ВПЛИВУ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ

В сучасних умовах всі заклади охорони здоров'я є відкритими економічними системами, результативність функціонування яких залежать від чинників зовнішнього середовища щодо ресурсного, нормативно-правового, методичного забезпечення, а також споживачів, конкурентів, тощо. За цих умов актуалізується проблематика побудови системи управління закладом охорони здоров'я із врахування впливу зміни чинників зовнішнього середовища та виробленні відповідного інструментарію реагування на такі зміни. Вплив факторів зовнішнього середовища слід враховувати на всіх етапах побудови системи управління – при розробці стратегії, формуванні структури організації, визначенні поведінки щодо споживачів та конкурентів.

У науковій літературі фактори зовнішнього середовища поділяють на чинники прямої дії, які безпосередньо впливають на діяльність медичної організації. До них належать трудові ресурси, закони і органи державного регулювання та контролю, конкуренти, постачальники медичної техніки, медикаментів, господарчих товарів, профспілки, населення, що обслуговується медичним закладом і стан його здоров'я. До чинників непрямого впливу відносять фактори, які можуть прямо і швидко не впливати на медичну організацію, але відбиватися на її функціонуванні, а саме: науково-технічний прогрес, соціальні, культурні, політичні зміни, стан економіки, вплив групових інтересів, зміни в країнах світу [1].

Реалізація медичної реформи передбачає трансформацію системи охорони здоров'я для забезпечення громадянам України рівного доступу до якісних медичних послуг за рахунок формування

ефективної і доступної системи охорони здоров'я, що відповідає потребам населення України, підвищення рівня і якості життя населення на основі розширення доступності, підвищення якості та безпеки медичної допомоги, продуктивної зайнятості персоналу, що працює у галузі охорони здоров'я, а також підвищення їх рівня соціального забезпечення, розвитку і оптимізації системи соціальної підтримки [2].

Серед основних новацій реформи можна виокремити:

- по-перше, впровадження нових фінансових механізмів на рівні спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги (амбулаторного та стаціонарного рівнів);
- по-друге, ефективне функціонування моделі державного гарантування пакета медичної допомоги, який має бути доступним для всього населення, незалежно від статі, місця проживання, рівня статків та інших соціально-демографічних характеристик;
- по-третє, забезпечення фінансового захисту населення від надмірних витрат;
- по-четверте, оновлення матеріально-технічної бази, забезпечення інформаційного та кадрового ресурсу закладів охорони здоров'я на всіх рівнях медичної допомоги відповідно до міжнародних стандартів;
- по-п'яте, впровадження інноваційних технологій у щоденній медичній практиці та забезпечення доступу до високотехнологічного лікування [2].

З огляду на зазначене до основних чинників зовнішнього середовища, які детермінують функціонування закладів охорони здоров'я, належать: нормативно-правові, оскільки законодавче забезпечення та політика реорганізації галузі є доволі динамічною; політико-правові дії щодо впровадження обов'язкового медичного страхування; конкуренція на ринку медичних послуг, що є визначальною при виборі медичної установи; демографічна ситуація та стан здоров'я населення; політика фінансування закладів охорони здоров'я.

Вище вказані чинники можуть як розкривати додаткові можливості закладу охорони здоров'я, так і становити загрози його функціонуванню. Серед можливостей можна відзначити зміну системи фінансування закладів охорони здоров'я. Так, зокрема, концепцію реформи фінансування системи охорони здоров'я схвалено Урядом України в листопаді 2016 року [3], з метою запровадження нової моделі фінансування системи охорони здоров'я, яка передбачає чіткі зрозумілі гарантії держави щодо медичної допомоги, кращий фінансовий захист для громадян у випадку хвороби, ефективний і справедливий розподіл ресурсів та скорочення платежів пацієнтів. Фінансування закладів охорони здоров'я здійснюється за рахунок бюджетних коштів, фінансових ресурсів відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм, гранти міжнародних програм. Широкі можливості у цій сфері становить наявність міжнародної технічної підтримки (грантів), зміну відносин у галузі завдяки принципу «гроші ходять за пацієнтом». До інших можливостей зовнішнього середовища варто віднести активізацію громадянського суспільства, активну підтримку з боку керівництва громади тощо. Серед загроз можна виокремити непослідовність реалізації реформи, конфліктні відносини з вторинною медициною або керівництвом громади, активне старіння населення та від'їзд працездатного населення.

Таким чином, врахування окреслених можливостей і загроз зовнішнього середовища у процесі управління закладом охорони здоров'я дозволить забезпечити ефективне його функціонування у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі.

Використані джерела

1. Баєва О. Менеджмент в галузі охорони здоров'я. К.: Центр навчальної літератури. 2008, 640 с.
2. Інформація про медичну реформу. Єдиний інформаційний Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-sistemi-ohoroni-zdorovya>
3. Розпорядження КМУ від «Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я» від 30 листопада 2016 р. № 1013-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2016-%D1%80#Text>